

Agrarpolitik i U. S. A.

Af Kontorchef K. Skovgaard.

Ved Behandling af nordamerikanske Forhold maa man have i Erindring, at U. S. A. ikke er et Land i europæisk Betydning, men en Verden for sig, og at de samfundspolitiske og økonomiske Problemer derved bliver stillet i en ganske anden og mere naturlig Relation til hinanden, end de gør her i Europa, hvor de mange Landegrænser over Indflydelse paa eller forstyrrer Virkningen af den moderne industrielle og landbrugsmæssige Udvikling. Vort Landbrug er saaledes vokset frem sammen med den industrielle Udvikling i England, Tyskland m. fl. Lande; i U. S. A. har Landbrugets Udvikling og Stilling derimod væsentligt været betinget af Landets egen Industri, i hvert Fald siden ca. 1900. Her i Europa er Problemerne ligesom fordelt i flere Æsker, i U. S. A. findes de alle i een Æske.

Inden jeg nu gaar over til Behandling af det anførte Emne, vil jeg, saa kort det er mig muligt, fremdrage nogle Kendsgerninger, som det er af Betydning at have i Erindring ved Bedømmelsen af Omfanget af de Opgaver, man tumler med i amerikansk Landbrugspolitik.

Tabel 1. Befolkningsfordelingen.

	Hele Befolkningen Mill.	Landbrugsbefolkning Mill.	i pCt.
1900	77	—	—
1910	92	32	35
1920	106	31.6	30
1930	122	30.2	25
1936	128	31.8	25

I Tabel 1 er anført Befolkningsfordelingen. Det ses, at medens den samlede Befolkning er gaaet frem med 51 Millioner fra 1900—1936, eller med 66 pCt., har Landbrugsbefolkningen i samme Tidsrum omtrent været stationær, dog udvisende nogen Tendens til Tilbagegang fra 1910—1930, for derefter atter at stige, forøvrigt en af Krisens Virkninger. Den store Stigning i Befolkningstallet med mere end den samlede Befolkning paa de britiske Øer sammen med en stærk Stigning i Velstandsniveauet har betydet en meget kraftig Forøgelse af Hjemmemarkedet.

Tabel 2. Antal Landbrug og Landbrugsareal.

	Antal Landbrug Mill.	Areal pr. Brug Acres*)	Høstareal pr. Brug Acres	Landbrugsareal ialt Mill. Acres	Høstareal ialt Mill. Acres
1900	5.7	146	42	838	283
1910	6.4	138	49	878	311
1920	6.5	148	54	955	348
1930	6.3	157	57	986	359
1935	6.8	155	43	1054	295**)
1938	—	—	—	—	332

*) 1 Acres = 0.4 ha.

***) plus 63 Mill. Acres ikke høstet paa Grund af Misvækst.

I første Kolonne i Tabel 2 er anført Antal Landbrug. Det steg fra 1900—1920 med 800 000; der kommer derefter indtil 1930 en Tilbagegang paa 200 000, men fra 1930—1935 forøges det med ikke mindre end 500 000. Det er Krisen i Byerne, der gør sig gældende, en Del af de mange Millioner, der blev arbejdsløse ved Krisens Gennembrud i 1929—30, vendte tilbage til Landet, de søgte at faa Tag i et Stykke Jord, hvorpaa de kunde bjærge Føden. Disse Aar udviser da ogsaa en særlig stor Fremgang i de helt smaa Brugs Antal. Man maa her erindre sig, at U. S. A. i 1930 stod helt blottet for, hvad der hedder social Lovgivning, enhver var henvist til at klare sig, som han bedst kunde.

I næste Kolonne er anført Gennemsnitsareal pr. Brug. Det gik noget frem indtil 1930, men falder

derefter; det er Førogelsen i de forannævnte Smaabrugs Antal, der gør sin Virkning gældende.

I Kolonne 4 er det samlede Landbrugsareal anført; det ses at være steget fra Aarti til Aarti, og blot fra 1930—35 steg det med 68 Mill. Acres eller 27 Mill. ha.

Nu er imidlertid ikke engang Halvdelen af dette Areal i regelmæssig Drift, den største Part henligger som naturlig Græsgang eller Skov. Det dyrkede Areal anslaaes til nu at udgøre godt 400 Mill. Acres. I Kolonne 5 er anført Høstarealet, altsaa det Areal, hvorpaa der i Tællingsaaet er høstet Afgrøder. Fra 1900 til 1910 steg det med 28 Mill. Acres, fra 1910 til 1920 steg det med 37 Mill. Acres, siden har det været nogenlunde konstant.

Tabel 3. Landbrugenes Størrelsesfordeling. Antal i Tusinder.

	1900	1910	1920	1930	1935
Under 10 Acres	267	335	288	358	571
10— 19 »	406	504	507	559	683
20— 49 »	1257	1414	1503	1440	1440
50— 99 »	1366	1438	1474	1374	1444
100—499 »	2290	2494	2456	2314	2417
500—999 »	102	125	149	159	167
1000— »	47	50	67	80	88

Tabel 4. Landbrugsarealets procentiske Fordeling i Størrelsesgrupperne.

	1900	1910	1920	1930	1935
Under 10 Acres	0.2	} 17.9	0.2	0.2	0.3
10— 99 »	17.7		17.1	15.7	15.5
100—499 »	50.8	53.6	49.3	45.3	44.3
500—999 »	8.1	9.5	10.6	11.0	10.8
1000— »	23.6	19.0	23.1	28.0	29.4

Landbrugenes Størrelsesfordeling fremgaar af Tabellerne 3 og 4. Efter Arealstørrelsen som anført i Tabel 3 at dømme synes det amerikanske Landbrug efter vore Begreber at være et udpræget Storlandbrug, det er imidlertid ikke Tilfældet, hvad jeg senere skal komme tilbage til. De smaa Brug er forholdsvis faatallige; Skalaen over Brugenes Antal i Størrelsesgrupperne har den

helt omvendte Facon af, hvad den har i de europæiske Lande. Navnlig er Tabel 4, der angiver den procentiske Arealfordeling i Størrelsesgrupperne, bemærkelsesværdig. Det ses heraf, at Brugene indtil 500 Acres stadig har mistet Terræn siden 1900, Brugene paa 500—1000 Acres har lige holdt Stillingen, medens Storbruget er gaaet stærkt frem.

Nu maa disse Tal tages med et vist Forbehold, fordi de meget store Landbrug især findes i Græsningsegnene, som er blevet udnyttet i stigende Grad, deraf den store Fremgang i det samlede Landbrugsareal, men undersøger man Statistiken nærmere, bevares Indtrykket af, at Stordriften trænger sig frem, betinget af Traktor, Mejetærsker og anden Teknik, eller for at være mere præcis, i Landbruget som i Industrien gennemtvinger Maskinen Stordriften eller den Bedriftsstørrelse, der passer til de tilstedeværende Maskiner.

Bevægelsen har foreløbig haft fuldstændig frit Spil, den er kommet længst i Vesten i de udprægede Korn- og Græsningsegne, mindre følelig er den i Midtvesten og i Østen, hvor man driver blandet Landbrug.

Man regner med, at der i Aar arbejdede hen imod 100 000 Mejetærskere i U.S.A., og har hver Maskine høstet 500 Acres, betyder det, at ca. Halvdelen af Kornarealet er høstet med Mejetærsker — i nogle Egne bliver saa godt som hele Arealet høstet paa denne Maade, i andre Egne, især mod Syd og Øst, ses Mejetærskere sjældnere.

Endvidere regner man med, at der findes 1,3 Mill. Traktorer, eller en for hvert 5. Brug, hvilket vil sige, at Traktoren er stærkt, men ikke almindeligt anvendt; Produktionen og Salget er dog stærkt stigende og har det sidste Par Aar været ca. 200 000 om Aaret.

Nu er Forholdet jo det, at det ikke alene er Smaa-bruget her i Europa, der rammes gennem de lave Priser, som Maskinteknikkens stigende Anvendelse betinger, det samme gælder naturligvis ogsaa de Landbrug i U. S. A., der ikke er store nok til at kunne anvende de dyre Ma-

skiner. Da disse Brug er de talrigeste, og Maskinfabrikerne gerne ser dem som sine Kunder, har man sat stærkt ind paa at popularisere Traktor og Combine. Dette er for saa vidt ogsaa lykkedes, som der de sidste Aar er sendt en lille Traktor til godt et Par Tusinde Kr. paa Markedet, og til næste Aar lanceres den lille Combine, en 42" Maskine, der kan høste ca. 8 Acres om Dagen, til en Pris af 350 Dollars, eller omtrent det samme, som en Selvbinde koster.

Forskellige andre Maskiner af revolutionerende Karakter er i Udvikling, saaledes en Majshøstemaskine.

Interessant er det at bemærke, hvorledes Maskinen over Indflydelse paa Driftssystemet. Saaledes har den rivende Udvikling, der har været i Dyrkning af Soyabønner den sidste halve Snes Aar i visse Stater, Combinen til Forudsætning, fordi de andre Høstmaskiner giver et alt for stort Spild. Paa samme Maade har Traktorens almindelige Anvendelse i Majsstaterne betinget Lucernedyrknings Udvidelse.

Tabel 5. Antal Brug med fremmed Arbejdskraft.

		Familie- arbejdere*) pr. Brug	Antal Personer i Gens. pr. Landbrug
Antal Brug med 1 Medhjælper	722 645	1.3	5.0
» » » 2 »	137 670	1.3	6.7
» » » 3 »	43 470	1.3	8.0
» » » 4—9 »	52 399	1.4	11.8
» » » 10 og flere Medhjælpere	11 410	1.2	29.0
Antal Brug med Medhjælpere	967 594	1.3	6.0
» » uden »	5 844 756	1.6	4.5

*) Brugeren plus ikke-lønnede Familiemedlemmer.

Familiearbejdere	10 762 012	87 %
Medhjælpere	1 645 602	13 %
Erhvervsmæssigt beskæftiget	12 407 614	100 %

Som jeg anførte før, maa man ikke paa Grundlag af Brugsstørrelsen drage den Slutning, at amerikansk Landbrug er et udpræget Storlandbrug, tværtimod er det et

endnu mere udpræget Familiebrug end vort Landbrug. Derom fortæller Tabel 5. Af samtlige Landbrug anvender kun 14 pCt. fremmed Arbejdskraft, heri medregnet hjemmeværende Børn, der faar Løn, og kun ca. 1.8 pCt. af Brugene har mere end 2 Medhjælpere. Af samtlige erhvervsmæssigt beskæftigede Personer er 87 pCt. Familiearbejdere, d. v. s. Brugere og ikke-lønnede Familiemedlemmer; hos os ligger dette Tal meget lavere. Endvidere ser man, at der pr. Landbrug findes 4,7 Personer, her i Landet er det ca. 5.2.

Tabel 6. Høstarealer i Mill. Acres, omtrentlige Tal.

	Majs	Hvede	Havre	Byg	Rug	Korn ialt	Bom- uld	Tobak	Kar- tofler	Agerhø	Soya- bønner	Hørtrø	Ris	Hirse	Jord- nødder
1900-04	95	48	32	5.5	2.3	183	28	1.1	3.0	—	—	3.0	—	—	—
1910-14	100	50	37	7.6	2.6	197	33	1.2	3.5	—	—	2.2	0.6	—	—
1920-24	101	59	42	7.0	5.0	214	33	1.7	3.5	58	—	1.8	1.0	3.7	1.8
1930-33	105	57	39	11.0	3.1	215	33	1.7	3.3	55	1.2	1.8	0.9	4.2	2.3
1937	94	64	35	9.9	3.8	207	34	1.7	3.2	55	6.1	0.9	1.1	7.3	1.6
1938	92	71	35	10.6	3.9	213	26	1.7	3.0	58	6.7	1.0	1.1	8.1	1.8

I Tabel 6 er anført Arealerne af nogle af de vigtigste Afgrøder. Særligt lægger man Mærke til Fremgangen i Hvedearealet paa 20 Mill. Acres eller 50 pCt. Aarsagen hertil er hovedsagelig Maskinanvendelsen, idet det med Mejetærsker og Traktor er blevet muligt at dyrke Arealer, der tidligere laa under Dyrkningsgrænsen. Med en Mejetærsker er det muligt at samle Afgrøderne paa Arealer, der giver 3—4 hkg pr. ha i Udbytte; under og efter Krigen er der derfor ogsaa i de vestlige Kornstater blevet opdyrket Arealer af overordentlig ringe Kvalitet, som man nu er klar over burde have været ladet urørt; det er i disse Egne, de uhyre Støvstorme har raseret. Det er nu et Problem, hvorledes disse Arealer atter kan trækkes ud af Dyrkningen.

Af Tabellen fremgaar det, at Kornarealerne steg stærkt fra 1910—1920, men at de siden har været ret konstante.

Tabel 7. Husdyrbestand. Mill. Stk.

	Kvægialt	Malkekøer	Svin	Faar	Heste	Muldyr
1900—01	59	16	49	41	—	—
1910—11	56	18	50	43	20	4
1920—24	66	22	62	38	19	6
1930—33	65	24	57	53	13	5
1937	67	25	42	52	11	4
1938	66	25	44	53	11	4

I Tabel 7 er anført Antallet af de større Husdyr. For Kvæggets Vedkommende lægger man Mærke til den store Fremgang i Antal Malkekøer, som er fortsat til de seneste Aar, men som alligevel kun har været lige netop tilstrækkelig til at holde Konsumet af Mejeriprodukter konstant. Derfor har Priserne paa Mejeriprodukter ogsaa været forholdsvis gunstige, mindst ramt af Krisen. Svinebestanden naaede sit Maksimum omkring 1920; den meget stærke Tilbagegang de sidste Aar skyldes Misvækst og Svineregulering, men der er nu atter stærk Fremgang. Antal Faar er steget med ca. 33 pCt. siden 1920, derimod er Hestenes Antal i de samme Aar næsten nøjagtigt halveret, en af Traktorens og Lastbilens Virkninger. Man regner, at det formindskede Hestehold har frigjort 20 Mill. Acres eller 8 Mill. ha til anden Anvendelse.

Tabel 8. Brugsforholdet.

	pCt. Forpagtere	pCt. af Arealet drevet ved Forpagtere
1900	35	31
1910	37	—
1920	38	37
1930	42	44
1935	42	45

Brugsforholdet til Jorden har de sidste 7—8 Aar spillet en fremtrædende Rolle i Landbrugspolitiken. Af Tabel 8 ses det, at 42 pCt. af Brugerne er Forpagtere, og at 45 pCt. af Jorden drives i Forpagtning.

For kun faa Aar siden ansaa man denne relativt talrige

Forpagter-stand som en Fordel, det gav den unge, ubemidlede Mand en Chance for at komme frem, man kaldte det Landbrugets »sociale Stige«. Siden Krigen, men navnlig de sidste Aar, er Systemets uheldige Sider imidlertid traadt stærkt i Forgrunden og har rejst en Række særlige Problemer.

Systemets svageste Punkt er Løsheden i Forpagtningsforholdet. Forpagtningerne indgaas paa eet Aar ad Gangen, Afgiften erlægges som Regel i Naturalier, $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$ af Produktionen, alt eftersom Forpagteren stiller med en større eller mindre Del af Besætning og Inventar.

Tabel 9. Brugsforholdets Varighed.

	pCt. af alle Brugere	pCt. af Ejere	pCt. af Forpagtere
Mindre end 1 Aar	17.9	6.0	34.2
1 »	7.8	3.9	13.1
2—4 »	17.8	13.4	24.0
5—9 »	16.2	16.9	14.7
10 » og over ..	40.2	59.8	14.0
	100.0	100.0	100.0

Af Tabel 9 fremgaar det, at ca. 34 pCt. af Forpagterne har været mindre end et Aar paa Ejendommene, eller med andre Ord, $\frac{1}{3}$ af Forpagtergaardene skifter Bruger hvert Aar.

De svære Kriseaar skabte blandt disse talrige Forpagtere et stort omvandrede Landbrugsproletariat, og det gik op for Regeringen, at Systemet virkede ruinerende baade paa Landbrugerne og Landbrugene. Man har derfor gennemført forskellige Love, der tager Sigte paa at ændre dette Forhold, bl. a. har man stillet et Beløb til Raadighed, ved Hjælp af hvilket man efter en særlig Lov vil prøve at gøre Forpagterne til Selvejere, men man maa holde sig Opgavens Omfang for Øje. Det drejer sig ialt om 2,8 Mill. Landbrug med et Areal paa ca. 200 Mill. ha, og selvom langtfra alle Forpagtere er daarligt stillede, drejer det sig dog om en stor Procentdel.

Tabel 10. Landbrugets Kapitalværdi, Bruttoindkomst m. v.

	Værdi af Jord og Bygninger 1000 Mill. Dollars	Samlet Kapital- værdi 1000 Mill. Dollars	Brutto- indkomst 1000 Mill. Dollars	Netto- indkomst 1000 Mill. Dollars	Landbr. Indkomst i pCt. af National- indkomst	Landbr. Prisindex i Forhold til Industriens Prisindex
1900	16	—	—	—	—	—
1910	35	41	6.6	—	—	104
1919	—	67	16.9	—	18.5	105
1920	66	78	13.6	—	14.9	105
1921	—	71	8.9	—	11.0	82
1929	—	58	11.9	5.7	9.0	95
1930	48	58	9.4	3.9	—	87
1932	—	44	5.3	1.5	7.0	61
1935	33	39	8.5	4.5	—	86

Tabel 10 fortæller lidt om Landbrugets økonomiske Udvikling de sidste 40 Aar. De tre første Kolonner giver Billedet af en rivende Udvikling fra 1900—1920. Bruttoindtægten mere end fordobledes paa de 10 Aar 1910—1920, og Værdien af Jord og Bygninger firedobledes fra 1900—1920. Med 1920 kom imidlertid Omslaget med Landbrugs-krisens Udbrud, og i 1935 var Værdierne naaet ned paa et mindre Beløb end før Krigen.

Med disse Tal kommer vi ind paa Krisens Problemer og dermed paa den førte Landbrugspolitik.

Krisens Aarsager var som bekendt den i de oversøiske Lande under Krigen stærkt opdrevene Landbrugsproduktion stillet over for et forarmet Europa. I denne Produktionsforøgelse havde U. S. A. sin store Lod og Del; det udvidede sit Hostareal med godt 30 Mill. Acres under Krigen, og Canadas, Argentinas og Australiens samlede Forøgelse androg noget lignende, ca. 26 Mill. Acres.

Nu fik Landbrugs-krisen imidlertid ingen regulerende Indflydelse paa Produktionen nogetsteds, tværtimod blev den udvidet stærkt. Man drog sig rundt i Landene de skete tekniske Fremskridt til Nytte, billiggjorde Produktionen og udvidede den. De stadigt faldende Landbrugspriser og hele den politisk-økonomiske Udvikling medførte desuden en stærkere og stærkere Protektionisme. Under disse Forhold saa U. S. A. sig stadigt mere og mere fortrængt fra

Verdensmarkedet, og i 1932 regnede man derovre med, at man havde et 30—40 Mill. Acres for stort Høstareal, dels som Følge af svigtende Afsætning, dels paa Grund af Trækkraftens Mekanisering i Løbet af Tyverne, der som nævnt regnedes at have frigjort et Kornareal paa ca. 20 Mill. Acres.

Krisens første voldsomme Udbrud i 1920 medførte omgaaende stærke Krav fra Landbrugets Side om drastiske Støtteforanstaltninger, Krav som imidlertid blev afvist af den ved Wilsons Fald i 1920 dannede republikanske Regering, som ikke ønskede at fravige den traditionelle republikanske Politik, der var stærkt protektionistisk og industriorienteret, men iøvrigt udpræget liberalistisk. Overhovedet fulgte man i U. S. A. i hele det 19. Aarhundrede og lige op til 1929 over for Landbruget en udpræget liberal Politik. De vekslende Regeringer saa det som deres Opgave at fremme Udnyttelsen af de store Naturrigdomme mest muligt og hurtigst muligt og iøvrigt holde Konkurrencen levende ud fra Teorien om, »at en aktiv og fri Konkurrence mellem Individerne vilde tjene Nationens Velfærd bedst«, som en landøkonomisk Forfatter har udtrykt det.

Regeringsforanstaltninger med Henblik paa Landbruget var derfor overvejende af faglig Art, d. v. s. saadanne der kunde fremme Produktionen. Flere vigtige Love af økonomisk Karakter berørte dog Landbrugsproduktionen og gennemførtes delvis af Hensyn til denne, delvis af Hensyn til Forbrugerne i Almindelighed, netop for at holde Konkurrencen levende og knægte Tendenser til Monopoldannelse. Det gælder bl. a. Love om Statskontrol med Jernbanetaksterne og med Omsætning af Landbrugsvarer.

Kun paa to Omraader gjorde man allerede før Krigen Tillob til en Politik, som havde til Formaal at styrke Landbruget i dets Konkurrence med de andre Erhverv; det var paa Andelsbevægelsens og Kreditlovgivningens Omraader. Saaledes undtoges Andelsforeninger i 1914 fra Antitrustlovens Bestemmelser, og i 1913 og 1916 grundlagdes Landbrugskreditlovgivningen, hvorved der ydedes Landbruget

financiell og organisatorisk Støtte til Oprettelse af Kreditforeninger.

Med Krisens Gennembrud i 1920 gik det imidlertid op for Landbruget, der forøvrigt, naar Sydstaterne undtages, mærkeligt nok lige til 1932 var udpræget republikansk orienteret, at den førte Toldpolitik ikke alene var ganske illusorisk for Erhvervet, men direkte skadelig. Man erfarede, hvorledes Prisfaldet i 1920 særligt ramte Landbrugsvarer, medens Industripriserne opretholdtes bag Tarifferne, og der opstod de to kendte Pristal, et højere for Industrivarer og et lavere for Landbrugsvarer.

Landbruget rejste derfor sine Krav under Deviser som »Lighed for Landbruget«, »Landbruget skal have en fair Andel i Nationalindkomsten« o. s. v., og i Overensstemmelse hermed fremsatte Kongresmedlemmer fra Landbrugsstaterne i Aarene 1922—29 i Kongressen en Række Lovforslag, gennem hvilke det var Hensigten at hæve Landbrugspriserne paa Hjemmemarkedet til samme forholdsvis Højde som Industripriserne, eller med det Beløb, som Toldtarifferne paa Landbrugsvarer angav, d. v. s. at man krævede Landbrugstarifferne gjort effektive. Der hævdede sig ogsaa Røster for gennem en Produktionsregulering at bringe Eksportoverskudet ud af Verden, idet man var klar over, at det var dette, der trykkede Priserne paa Hjemmemarkedet, et Forslag, der afvistes af den overvejende Del af Landbruget.

To Gange, i 1927 og 1928, lykkedes det Landbrugsgruppen i Kongressen at faa den saakaldte Mc Nary-Haugen-Lov vedtaget. Den gik ud paa gennem en Centralisering af Handelen med Landbrugsvarer hos Landbrugets Organisationer at hæve Priserne paa Hjemmemarkedet og at dumpe Produktionsoverskudet paa Verdensmarkedet; Tabet herved skulde bæres af Landbruget selv gennem en Udligningsafgift. Loven blev dog begge Aar standset af Præsidenten, som under visse Forudsætninger har Veto-Ret over for vedtagne Love. Regeringen fastholdt som nævnt den traditionelle Landbrugspolitik, idet den mente, at

Landbrugsproduktionen af sig selv maatte tilpasse sig efter Afsætningsmulighederne, og dens Foranstaltninger gik derfor kun ud paa at støtte Landbruget i denne Tilpasningsproces. Saaledes søgte man gennem flere Love at fremme Andelsbevægelsen for derved at rationalisere Handelen med Landbrugsvarer, som man var klar over var uøkonomisk og levnedede Mellemandelen en altfor stor Avance og Magt over Priserne. Endvidere søgte man ved en Lov i 1923 at skaffe Landbruget Adgang til billig Driftskredit, og endelig fik Landbruget med Toldlovene af 1922 og 1930 en betydeligt forøget Beskyttelse, en Hjælp, der i den for Erhvervet foreliggende Situation var stærkt negativ, da Industripriserne steg bag Tarifferne, og Landbrugsvarerne ikke kunde bringes op i Pris; kun for Smør og Kød var Beskyttelsen effektiv.

Paa Grund af de berømmelige rige Høstaar sidst i Tyverne var Kornpriserne imidlertid kommet ind i et stadigt Prisfald, og under Indtryk heraf saa *Hoover*, der i 1928 var valgt til Præsident, sig nødsaget til at foretage sig noget, og Landbrugs-Markedsloven vedtoges i 1929. I denne erklærede Kongressen det for sin Politik »at give Landbruget økonomisk Lighed med de andre Industrier ved at hjælpe det til gennem en ordentlig Produktion og Fordeling at opretholde fordelagtige Hjemmepriser«. Ifølge Loven nedsattes Forbunds-Landbrugs-Udvalget, The Federal Farm Board, som fik stillet 500 Mill. Dollars til Raadighed til Udlaan til Andelsforeninger med det Formaal gennem Markedsmanøvrer at hæve og stabilisere Priserne. Dette lykkedes ogsaa saa længe, der var Penge i Kassen, hvilket vil sige i 1929 og delvis i 1930, men allerede i dette Aar kørte man faktisk fast, dels paa Grund af de stadigt faldende Verdenspriser, dels fordi Landmændene udvidede Produktionen af de Produkter, hvis Pris Udvalget støttede, og for Udvalgets Regning ophobede der sig vældige Lagre af Hvede og Bomuld.

Der var i Loven talt om »ordentlig Produktion og Afsætning«, men der hjemlede ingen produktionsregule-

rende Foranstaltninger, man mente at kunne stabilisere Priserne alene ved at gøre sig til Herrer over Markedsudbudet. Da dette slog saa aldeles fejl, søgte Udvalget først ad Frivillighedens Vej at faa Produktionen begrænset, og da dette — naturligvis — totalt mislykkedes, blev der i 1932 i Kongressen indbragt et Forslag til en Regulering af Produktionen, som imidlertid paa Grund af det tilstundende Valg ikke blev fremmet.

Landbrugsudvalgets Erfaringer viser eller bekræfter, at det er umuligt gennem en Prisforhøjelse paa et enkelt eller enkelte Landbrugsvarer at forbedre Landbrugets Stilling; en kunstig Prisforhøjelse maa altid gaa Haand i Haand med en Produktionsregulering.

Som Følge af Landbrugets overordentlige Nødtilstand i 1932, som Tallene i Tabel 10 giver Udtryk for, blev Landbrugspolitikken sat i Forgrunden ved Valgkampagnen i 1932 baade af Hoover og af Roosevelt, og naar denne gik af med Sejren, skyldtes det ikke mindst, at alle Landbrugsstaterne svingede over til det demokratiske Parti. Med *Roosevelts* Magtovertagelse i 1933 indledes »The New-Deal«-Politiken, hvad der for Landbruget betød en Reformpolitik og Regeringsforanstaltninger af den mest indgribende Art.

Til Landbrugsminister tog Roosevelt *Henry A. Wallace*, en fremragende Landøkonom og Landbrugsskribent og særpræget Personlighed, fuld af Ideer og Villie til at gaa i Gang med den foreliggende Opgave »at yde Landbruget Retfærdighed«, som man sagde. I sit Landbrugsblad havde han i Løbet af Tyverne utrætteligt kæmpet for en aktiv Landbrugspolitik og bekæmpet Regeringens Toldpolitik ved at paavise, hvorledes den paa flere Maader skadede Landbruget. Den hævede Priserne paa de Varer, Landbruget skulde købe, den ødelagde Købeevnen i de europæiske Industrilande, som var Landbrugets Kunder, ved at forhindre deres Eksport til U. S. A., og den fremtvang Modforanstaltninger fra de samme Lande mod amerikanske Landbrugsvarer.

Man skulde derfor af Wallace have kunnet vente, at han vilde have arbejdet for en smidigere Toldlov, hvad han da ogsaa i Overensstemmelse med det demokratiske Partiprogram erklærede som sin Hensigt. Men lad det være sagt rent ud, han er som sine Kolleger i Regeringen gaaet paa Akkord med denne Indstilling; man har fundet paa noget, man kalder for »Mellemvejen«, og som i praktisk Politik kommer til Udtryk i de to sidste Handelsoverenskomster, som U. S. A. har afsluttet med en Række Lande, og hvoraf den sidste — og største — afsluttedes med England og Canada for nyligt. Det anføres, at Toldsatserne paa Industrivarer er blevet reduceret med 10—15 pCt. gennem disse Traktater.

Længere end til denne »Mellemvej« kommer man ikke i amerikansk Toldpolitik. Wallace har maattet bøje af for de industrielle Interesser, og det blev ikke gennem en ændret Handelspolitik, han kom til at øve Indflydelse paa Landbrugets Økonomi, det blev udelukkende paa den snævre indrepolitiske Linie, men her har hans Politik til Gengæld betydet et saa fuldstændigt Brud med de liberale Traditioner, at det er vanskeligt at se nogen Vej tilbage.

Om Wallaces og hans Medarbejderes landbrugspolitiske Opfattelse kan man i Dag sige, at den, naar henses til det forskellige politiske System i de to Lande, bærer forbavsende mange Lighedspunkter med Darrés i Tyskland, uden at de to Mænd paa nogen Maade er blevet paa-virkede af hinanden. Man kan af begge citere lange landbrugspolitiske Udtalelser, som ganske dækker hinanden, og som maa tages som Udtryk for, at de landbrugspolitiske Problemer, vor Tid har affødt, er nogenlunde de samme i alle Lande.

Wallace har i Lighed med andre af vor Tids store Organisatorer og Reformatorer formaaet med faa og enkle Ord at formulere sit Program. Dette var oprindeligt »Landbruget skal have Prisparitet med de andre Erhverv«; nu er det ændret til: »Landbrugets Indkomst skal have

samme Købekraft som i 1909—14«. Det er enkelt og lige-til, og noget enhver kan forstaa, men trods det, at man har sat et uhyre Reformarbejde i Gang og har maattet gaa mange Omveje fra den oprindeligt udstukne Linie, har det vist sig at være et Program, der er yderst vanskeligt at gennemføre.

Før jeg nu omtaler de Love og Foranstaltninger, der er gennemført, vil jeg, saa kort det er muligt, søge at give et Billede af Wallace og hans Medarbejders politiske Opfattelse.

Hvad der er mest iøjnefaldende for »The-New-Deal«s Mænd, er den fuldkomne Opportunisme, hvormed de styrer mod deres Maal, Landbrugets Reorganisering og Stabilisering. Man har en meget vel defineret, økonomisk Teori og Landbrugspolitik, af hvilke man imidlertid paa intet Punkt lader sig sin Handlefrihed begrænse, noget der forøvrigt ikke er et Særkende for Minister Wallace og hans Mænd, men synes at gaa igen i al praktisk Politik af i Dag. Vanskelighederne, man kæmper imod, er saa store, at man maa gaa paa Akkord med Ideerne; Hensigten helliger Midlet.

Landbrugs-krisen, siger man meget rigtigt, kan ikke betragtes som et isoleret Fænomen, der varigt kan bringes til Ophør ved udelukkende at gennemføre Foranstaltninger med Henblik paa Landbruget. Krisen skyldes Uligevægt mellem Landbrugs- og Industriproduktionen og et deraf følgende Misforhold mellem Prisen paa Landbrugs- og Industrivarer. Det eneste varige Middel til atter at skabe Ligevægt er Udvidelse af Industriproduktionen maaske Haand i Haand med en Indskrænkning af Landbrugsproduktionen ved at overføre Arbejdskraft fra Landbruget til Industrien.

Tidligere foregik denne Afbalancering mellem Erhvervene ganske automatisk, hvad der ikke er Tilfældet nu som Følge af den i Industrien gennemførte Korporationsdannelse, der gør det muligt for Industrien i Depressionsperioder at lukke sine Arbejdere ude, standse Produktio-

nen og opretholde sine Priser nogenlunde, hvorved Landbruget bliver ramt baade af de relativt høje Priser paa de Varer, det skal købe, og af den som Følge af den industrielle Arbejdsløshed svigtende Efterspørgsel efter Landbrugsvarer. Man anfører saaledes, at Industriproduktionen i U. S. A. fra 1929 til 1933 faldt med 65 pCt., medens Landbrugsproduktionen kun faldt med 15 pCt., omvendt gik det med Priserne, Industrivarer faldt kun med 28 pCt., medens Landbrugsvarer faldt 61 pCt. i Pris.

Men med den store Arbejdsløshed i Byerne som Følge af den standsede Industriproduktion er det ikke praktisk Politik at vente paa, at en Indskrænkning af Landbrugsproduktionen kan finde Sted gennem en Afvandring fra Landet, det vil først kunne ske, naar Industriudviklingen atter kommer i Sving, og stillet overfor den Realitet, som Industrikorporationerne er, med deres effektive Kontrol over Produktion og Afsætning, kan Landbruget ikke vedblivende blive staaende uorganiseret, men maa som det sidste af de store Erhverv gennem en Korporationsdannelse gøre sig til Herre over Omfanget af sin Produktion, Omsætning og dermed Priser.

Landbrugs-krisen, hævder man, skyldes i lige saa høj Grad den af Industrikorporationerne gennemførte Produktionsindskrænkning som Overproduktion af Landbrugsvarer, og et Par af Wallaces Teoretikere har beregnet, at hvis hele Befolkningen kunde spise sig mæt paa den fysiologisk rigtige Maade, vilde der i Dag ikke være nogen Overskudsproduktion af Fødevarer, hele Produktionen vilde kunne fortæres hjemme. Og dette kan naas, siger man, uden nogen Omfordeling af de velhavendes Indtægter, blot ved at Industrien atter kommer i Gang.

Det er derfor et Hovedproblem for amerikanske Landøkonomer, hvorledes Industrien atter kan bringes op paa fuld Kapacitetsudnyttelse, hvorved baade Købekraften overfor Landbrugsvarer vilde stige, og Industrivarerne kunde nedsættes i Pris. For Tiden arbejder man i Landbrugsministeriet med meget interessante Planer om atter

at sætte Forbrugsvareindustrien i Gang, saaledes at Fabrikerne mod visse Begunstigelser forpligter sig til at lade den Fordel, den fulde Kapacitetsudnyttelse vil være, give sig Udtryk i Prisnedsættelser.

Dette var i grove Træk Indholdet af Wallaces og hans Medarbejderes økonomiske Opfattelse, om deres Syn paa Landbrugets særlige Forhold blot følgende:

Landbrugets Nød-tilstand, siger man, skyldes foruden den førte Toldpolitik og industrielle Prispolitik den ukontrollerede og tøjløse Rovdrift af Landets Jord, Erhvervet blev drevet til under den liberalistiske Periodes frie og hensynsløse Konkurrence. Uden Hensyn til Fremtiden, blot for at kunne klare Dagen og Vejen, drev man Minedrift paa Jordbundens Frugtbarhed. Resultatet var, at Landbrugsproduktionen blev bragt op til et Omfang, hvor den ikke kunde finde lønnende Afsætning, Jorden blev udpint og ødelagt, og dens Dyrkere forarmede. Denne Forarmelsesproces maa standses derved, at Landbruget i Lighed med Industrien afskaffer den frie Konkurrence, gør sig til Herre over Produktionens Omfang, og i Stedet for Rovdrift indfører Erstatningsdrift.

Midlet til at naa dette Maal har været den siden 1933 af Wallace gennemførte i amerikansk Opfattelse revolutionerende Lovgivning, hvis centrale Aktstykke er Landbrugstilpasningsloven, The Agricultural Adjustment Act, kaldet Tre-A-Loven, i dens forskellige Udformninger.

Om denne Lov grupperer sig andre Love som Kreditloven af 1933, Landbrugs-Markedsløven af 1937 og en Række Love dels til Supplering af Tre-A-Loven, dels til Understøttelse af nodlidende Landmænd og til Løsning af Forpagterproblemet.

I den første Tre-A-Lov erklærede Kongressen det som sin Politik, at Landbrugspriserne skulde bringes paa en saadan Højde, at Landbrugsvarerne fik samme Købeevne som i Basisperioden 1909—14. Midlerne til at naa dette Maal skulde være Produktionsregulering, Præmiebetaling til Landmænd, der deltog i Reguleringen, Markeds-

overenskomster, Fjernelse af Produktionsoverskudet og Oplagringslaan til Landmændene.

Loven blev financieret gennem en aarlig Statsbevilling paa 100 Mill. Dollars og Omsætningsafgifter paa de Landbrugsvarer, der omfattedes af Loven.

Produktionsreguleringen omfattede ikke alle Landbrugsprodukter, kun saakaldte Stabelprodukter, og gennemførtes paa den Maade, at Landmændene gennem frivillig Kontrakttegning med Regeringen forpligtede sig til at indskrænke Dyrkningen eller Produktionen af hvert Produkt paa Basis af Produktionen i 1929—32. Regeringen betalte en Forpagtningsafgift for de lediggjorte Arealer samt en Bonus paa Gennemsnitsavlen paa de besaaede Arealer. Maalet var en Arealreduktion paa 30—40 Mill. Acres, eller ca. 10 pCt., som man havde beregnet, Høstarealet var for stort i Forhold til Afsætningsmulighederne.

Jeg skal ikke gaa ind paa dette Tilpasningsprograms mange interessante Enkeltheder, fordi det blev sat ud af Kraft af Højesteret allerede i Januar 1936 efter kun 2½ Aars Virketid under Paaskud af, at det gik udover den Forbundsregeringen i Grundloven tillagte Kompetence, en Dom, der havde et afgjort politisk Præg, fældet af et Dommerkollegium, for hvis Flertal det var en Fornøjelse at faa Ram paa en politisk Modstander.

Dommen syntes at skulle gøre en brutal Ende paa det store Tilpasningsarbejde, der var sat i Gang under Tre-A-Loven, men dennes Formaal laa Minister Wallace saa stærkt paa Sinde, at man straks gik i Gang med at sætte noget andet i Stedet, og allerede den 29. Februar forelaa et nyt Aktstykke i Form af en »Lov til Bevarelse af Jordens Frugtbarhed og Fordeling af Dyrkningsandele til Hjemmemarkedet«. Denne Lov blev revideret i 1937 og 1938, og jeg skal omtale den i dens nuværende Form, hvor den foreligger som et sammenarbejdet Komplex af flere Love.

I disse Love erklærer Kongressen det for sin Politik 1) at bevare og forbedre Jordens Frugtbarhed, 2) at frem-

me den økonomiske Brug af Jorden, 3) at formindske Rovdrift, ødelæggende og uvidenskabelig Brug af nationale Jordbundsressourcer, 4) at beskytte Floder og Havne og forhindre Oversvømmelser og 5) — nu kommer det — at genoprette, i saa hurtigt et Tempo som Landbrugsmi- nisteren finder det gennemførligt og i det offentlige In- teresse, det i Aarene 1909—14 tilstedeværende Forhold i Købekraft mellem Landbrugernes og Ikke-Landbrugernes Indkomst.

Disse Formaal skal opnaas ved 1) at fremme jordbunds- opbyggende og jordbundsbevarende Fremgangsmaader, 2) ved at medvirke til Afsætning af Landbrugsvarer til Hjemmeforbrug og Eksport og 3) ved gennem Oplag- ring, Laan og Markedskvoter at regulere den mellem- statlige og fremmede Handel med Bomuld, Hvede, Majs, Tobak og Ris i den Udstrækning, det er nødvendigt for at sikre en ordentlig, tilstrækkelig og regelmæssig Mar- kedsforsyning, Landmændene Paritets-Priser og Pari- tetsindkomster og Konsumenterne en tilstrækkelig og re- gelmæssig Forsyning af Landbrugsvarer til fair Priser.

Til Lovens Gennemførelse er hjemlet et aarligt Stats- bidrag paa 500 Mill. Dollars, plus et særligt Tilskud fast- sat fra Aar til Aar til Opnaaelse af de nævnte Paritets- priser, et Tilskud der for i Aar andrager 212 Mill. Dol- lars, saaledes at Bevillingen ialt er paa 712 Mill. Dollars.

Naar Loven, som det fremgaar af ovennævnte Citater, har faaet dette halvt nationalt-pompose, halvt politisk- økonomiske Indhold, skyldes det ikke alene, at man har villet bringe sig paa den sikre Side af Højesteretsdom- mens Rækkevidde, men et virkeligt økonomisk Hensyn.

Forholdet er nemlig det, at man i mange Aar i U. S. A. har haft Opmærksomheden henvendt paa den stigende Førringelse af Jordens Frugtbarhed, der har fundet Sted, hvorved Landbrugene i mange Egne er blevet yderst for- armede. Vi har alle med Undren hørt om de i U. S. A. i Tusindvis forladte Farme; de ligger netop i saadanne Egne, hvor Jordens Frugtbarhed er udtømt, og Kata-

strofeaaarene 1934, 1935 og 1936 med deres udbredte Misvækst, Støvstorme og Oversvømmelser fremhævede i uhyggelig Grad Alvoren i dette Problem, thi det var naturligvis især Landmændene paa de daarlige Jorder, der blev ramt.

Det, der ødelægger den amerikanske Jordbund ved den stadige og ensidige Dyrkning, er dels Udtomningen af Næringsstoffer gennem Afgrøderne, men navnlig Vand- og Vinderosion. I de tørre Egne bortfører Vinden Humuslaget, og i de kuperede Egne bortskyller de stærke Regnskyl store Jordmasser af baade Over- og Undergrund og frembringer dybe Kløfter, der gør Jorden ganske uegnet til Dyrkning.

Af Høstarealet paa 415 Mill. Acres regner man, at de 50 Mill. Acres er helt ødelagt, andre 50 Mill. er delvis ødelagt, paa 100 Mill. Acres er Halvdelen til hele Muldlaget bortslidt, og paa 100 Mill. Acres er Udvaskningen paabegyndt.

Omtalen af dette Forhold fører naturligt ind paa et meget vigtigt Problem i amerikansk Landbrugspolitik, nemlig den store Gruppe Landmænd, man kalder ufordelagtigt stillede Landmænd, »disadvantaged farmers«. Man anslaaer deres Antal til ca. 40 pCt. af hele Landbrugsbefolkningen, og de bestaar af de Landmænd, der sidder paa Brug i de ødelagte Egne, paa for smaa Brug, paa forgældede Brug og som Forpagtere. Endeligt regnes til denne Gruppe Landmænd ogsaa en vis Klasse Landarbejdere og den Landbounddom, som er »klemt inde« i Landbruget uden Udsigt til nogen Fremtid.

Denne store Gruppe Landmænd findes nu i ganske overvejende Grad netop i de ødelagte eller daarlige Egne, hvad der er meget naturligt; man har her overhovedet vanskeligt ved at klare sig i Konkurrencen med de gode Egne, og man paadrager sig let Gæld, som i daarlige Tider virker ruinerende; da der samtidig ingen Mulighed er for Kapitaldannelse, kan Bornene ikke sættes i Vej, og med

Fattigdom vil Landbrugsstørrelsen altid tendere mod at blive mindre og mindre, det gaar igen i alle Lande.

Det er først Wallace og hans Medarbejdere, der klart og skarpt har fremdraget det særlige Problem, der her foreligger, og som har taget det op i deres Landbrugspolitik erkendende, at det er meget vanskeligt at løse, fordi disse Landmænds Værktøj: Størrelse og Kvalitet af de Brug de sidder paa, deres Kapital og deres Evne ikke er tilstrækkelige til, at de under nogen Form kan tjene et tilfredsstillende Udkomme. Det er Folk, som den moderne Tid er gaaet forbi, og som udkonkurreres af den moderne Teknik, som de ingen Mulighed har for at anvende.

Med Erkendelse af den Særstilling, denne Gruppe Landmænd indtager i det økonomiske System, taler man om to Slags Landbrug, Eksistens-Landbrug (subsistence farms) og kommercielle Landbrug (commercial farms). Ved de første forstaar man Landbrug, hvis Produktion direkte og indirekte lige netop kan give en Familie det nødtørftigste Udkomme; ved de sidste tænker man paa de større, velstillede Brug med stor Produktion, der kan give deres Brugere en ordentlig Levestandard.

For i et kort Begreb at give et Indtryk af, at denne Skillelinie ikke er ganske abstrakt, skal jeg anføre, at i 1929, altsaa før Krisen blev akut — nu er Forholdet meget ugunstigere — gik til Halvdelen af alle Landbrug kun 11 pCt. af det totale kontante Salg af Landbrugsprodukter, medens til Gengæld 11 pCt. af Brugene fra den gode Ende hjemtog 50 pCt.

Man er meget vel klar over, at den overvejende Del af disse ufordelagtigt stillede Landmænd burde overflyttes til andet Erhverv, men da dette paa Grund af Industristagnationen ikke er gorligt, og da de almindelige Landbrugsforanstaltninger ikke forslaar overfor denne Type Landmænd, har man gennemført særlige Foranstaltninger for at forbedre eller dog mildne deres Kaar.

I Misvækstaarene var der Tale om direkte Nødhjælp, over 1 Mill. Landmænd har paa et eller andet Tidspunkt

modtaget Understøttelse, men nu ydes denne Hjælp i Form af Nødhjælpsarbejde og særlige Driftslaan. Endvidere har Regeringen planlagt et stort Opkøbsprogram af den daarligste og mest medtagne Jord, hvorefter det er Hensigten, at købe ca. 75 Mill. Acres eller ca. $\frac{1}{6}$ af det dyrkede Areal. De opkøbte Arealer vil dels blive udlagt til ikke-landbrugs-mæssig Anvendelse, dels til Forøgelse af de for smaa Landbrug. De udkøbte Landmænd søges overflyttede til de bedre Egne.

Med disse særlige Foranstaltninger forsøger man altsaa at forbedre Vilkaarene for de daarligt stillede Landmænd, men for at standse den gennem Jordens Rovdrift fremadskridende Forarmelsesproces har man ved den sidste Tre-A-Lovs Affattelse taget de nævnte meget vidtgaende Hensyn til Bevarelse og Fremme af Jordens Frugtbarhed.

Disse Afsnit af Lovens Bestemmelser søges gennemført paa den Maade, at Landbrugsministeren paa Grundlag af Gennemsnitsydelse og Afsætningsmuligheder fastsætter Arealerne for de vigtigste Høstafrøder, som fordeles paa Staterne og indenfor disse af lokale Nævn paa de enkelte Ejendomme. Ved frivillig Overenskomst og mod Betaling fra de nævnte store Bevillinger forpligter den enkelte Landmand sig derefter til at indskrænke sine Arealer af saakaldte »jorbundsødelæggende« Afgrøder og erstatte dem med »jorbunds-opbyggende« Afgrøder, hvilket er Bælgplanter, Græsser o. lign. Planter, der danner et fler-aarigt og tæt Plantedække.

Man opnaar altsaa to Formaal ved denne Fremgangsmaade, dels at regulere Produktionen af de vigtigste Salgsafgrøder, dels i Stedet for stadig Rovdrift at indføre Erstatningsdrift, men idet man erkender, at Prisdannelsen paa Landbrugsvarer foruden af en passende Produktion er afhængig af Afsætningen, d. v. s. af en regelmæssig Markedsforsyning, hjemles der i Loven Adgang til fra en af Staten i 1933 oprettet Institution at optage Laan paa Landbrugsprodukter, der er oplagrede enten paa Gaardene eller paa Lager. For Hvede, Majs og Bomuld, der dækker

$\frac{2}{3}$ af Høstarealet, søger man ved Belaaning desuden at skabe en Bundpris, idet Laanenes Størrelse pr. Rumenhed er fastsat i Loven, og Landmændene ikke er ansvarlige for de ved Prisfald lidte Tab. I særligt gode Høstaar søges Afsætningen af de tre Produkter endvidere reguleret gennem saakaldte Markedskvoter, saaledes at kun den Del af Høsten, der skønnes Afsætning for, maa sælges. Resten skal oplagres, hvis et Flertal af Producenterne udtaler sig derfor.

Med Omtalen af disse Foranstaltninger kommer vi ind paa et meget interessant og i sine Virkninger antageligt vidtrækkende Eksperiment, som Wallace søger gennemført med Tre-A-Loven, nemlig Skabelsen af det evigt konstante Kornkammer («The Ever Normal Granary»). Hans Ide er ved store Overførsler fra de gode Høstaar at skabe en jævn Markedsforsyning, saaledes at Landmændene sikres en jævn Indtægt og Forbrugerne stabile Priser, en Ide, han er blevet bestyrket i at føre ud i Livet gennem Erfaringerne i Misvækstaarene 1934—36. Dette evige Kornkammer skal dels skabes igennem den nævnte af Staten financerede Oplagring, dels igennem Oprettelse af en Afgrødeforsikring, det første Forsøg i denne Retning i større Stil i Verden. Foreløbig prøver man sig frem med Hvede, og Staten har oprettet en Forbunds-Afgrøde-Forsikrings-korporation med en Kapital paa 100 Mill. Dollars og et aarligt Tilskud paa 5 Mill. Dollars til Dækning af Forsikringens Driftsomkostninger, Lagerleje, Rentetab o. lign.

Landmændene tegner hos Korporationen Forsikring paa 50 eller 70 pCt. af deres normale Høstudbytte, Præmien beregnes i Hvede og betales i Hvede eller dennes kontante Værdi, mens Forsikringsfonden oplægges i Hvede, og Erstatningen udbetales i Hvede.

Dette evigt konstante Kornkammer og denne Afgrødeforsikring mere end noget andet, Wallace har foretaget sig, har været ude for stærke Angreb. Hans Modstandere hævder, at det er umuligt at overføre saa store Beholdninger, at man kan sikre sig mod Misvækstaar som i 1934—36;

man laa faktisk i 1933 med større Lagre af Hvede og Majs, end det evigt konstante Kornkammer forudsætter. Endvidere, siger man, vil Omkostningerne ved Oplagringen andrage vældige Beløb, og Tilstedeværelsen af saadanne store Lagre virke trykkende paa Priserne. Endeligt spørger man med Erfaringerne fra sidst i Tyverne i Erindring, hvor Kornlagrene taarnede sig op fra Aar til Aar, hvad der vil ske med det evigt konstante Kornkammer, hvis U. S. A. faar bare to eller tre gode Høstaar paa Rad. Wallace svarer hertil, at det evigt konstante Kornkammer ikke er til Salg og altsaa ikke kan trykke Markedet, og at man gennem Produktionsreguleringen har et Middel til at bringe Produktionen i Overensstemmelse med Afsætningen.

Set fra vort lille Hjørne af Verden kan vi kun være tilfredse med de hidtil omtalte Afsnit af Wallaces Landbrugspolitik, som gaar ud paa at opretholde forholdsvis høje Landbrugspriser gennem en Produktionsindskrænkning. Men desværre indeholder Tre-A-Loven ogsaa Paragraffer, der taler om Fremme og Støtte af Eksporten og om Forlængelse af en Institution, der oprettedes i 1933 og rekonstrueredes i 1936 nemlig: Forbunds-Overskudsprodukt-Korporationen, »The Federal Surplus Commodity Corporation«, som til Formaal har gennem Støtteopkøb at bringe et eventuelt Produktionsoverskud af de forskellige Landbrugsvarer ud af Verden. Til Financiering af dette Formaal er der tillagt Korporationen 30 pCt. af Toldindtægterne, eller ialt 100—150 Mill. Dollars aarligt.

Hidtil har Korporationen væsentlig arbejdet paa den Maade, at de opkøbte Produkter er blevet overtaget af Socialforsorgen og af denne fordelt til Trængende, men to Gange har den støttet Dumpingsalg af Hvede, og det ser næsten ud til, at den nu sætter ind igen paa samme Maade.

Regeringen har ganske vist taget principiel Afstand fra al Dumping, og Wallace udtalte i en Tale for nylig, »... at vi har ikke til Hensigt at anvende omfattende Subsidier,

som vil resultere i overdreven Rovdrift af vore kuperede eller daarlige Jorder med det Formaal at eksportere store Mængder Landbrugsprodukter uden at faa noget tilbage. Vi vil ikke udpine vore Jorder til Fordel for vore Eksportører og fremmede Kunder, og vi vil ikke animere til utilbørlig Eksport af de Produkter, som vore egne Forbrugere kan bruge i større Mængde«. »Men«, — tilføjer han saa, »der kan foreligge ekstraordinære Situationer, der gør det berettiget at anvende Eksportsubsidier med begrænsede Formaal. Det er en saadan Situation, vi nu staar i med Hvede, og som gør det ønskeligt, at vor Eksportpolitik drives med Henblik paa endelig Stabilitet.«

Det vil altsaa sige, at naar Produktionen er større, end Afsætningsmulighederne betinger, finder man det berettiget at dumpe Produktionsoverskudet.

I samme Tale indbød Wallace forøvrigt til et internationalt Samarbejde om Verdensmarkedets Forsyning med Landbrugsvarer, en Indbydelse, der fornylig er blevet gentaget af Roosevelt.

Jeg skal endnu omtale, ganske kort, to vigtige Landbrugslove, Wallace har gennemført: Markedsloven og Kreditloven.

Formaalet med den første er gennem Overenskomster mellem Producenter, Grossister og Forhandlere under Landbrugsministerens Tilsyn indenfor begrænsede Omraader at regulere Afsætning og Priser og dermed faktisk Produktionen for Mælk, Frugt, undtagen Æbler, og Grøntsager. Forudsætningen for Lovens Anvendelse er, at $\frac{2}{3}$ af Producenterne stemmer derfor, og Resten har saa at bøje sig for Afgørelsen. Loven, der støttes med meget betydelige Bevillinger, er, siden den først blev vedtaget i 1933, benyttet i en Række Tilfælde, bl. a. til Regulering af Mælkehandelen i de store Byer.

Kreditloven vedtoges i 1933 og blev revideret i 1937. Lovens Formaal er paa andelsmæssigt Grundlag at opbygge et varigt Kreditsystem, der paa billige og stabile Vilkaar yder Laan til Landbruget. Som tidligere omtalt

oprettedes de første Landkreditbanker i 1916, men de vandt kun forholdsvis ringe Anvendelse. Landmændene financeredes lige til 1933 overvejende af Privatpersoner, Banker og Forsikringsselskaber. Maalt med vor Alen er Landbrugsgælden af forholdsvis ringe Omfang, hele Prioritetsgælden andrager 7,6 Milliarder Dollars, hvortil kommer 788 Mill. Dollars anden Gæld, ialt 8,4 Milliarder Dollars, hvilket i Gennemsnit pr. Landbrug er ca. $\frac{1}{4}$ af, hvad Gælden er her i Landet. Men da kun 2,3 Mill. Landbrug eller 33 pCt. er prioriterede, hviler Gælden paa det enkelte Brug med omtrent samme Vægt som hos os. Forøvrigt er Gælden fra 1930—35 nedbragt med 20 pCt. gennem Akkorder og Afskrivninger.

Det var imidlertid ikke saa meget Gældens Størrelse, som de Vilkaar, den var stiftet paa, der gjorde Stillingen yderst vanskelig for de forgældede Landmænd. Laanene kunde opsiges med kort Varsel, og da Krisen udbrod, opsagde Kreditorerne over en lav Sko deres Prioriteter, og Regeringen maatte træde til med en stor Hjælpeaktion, dels ved at yde Landkreditbankerne Stotte, dels ved selv at gaa ind med direkte Laan i 2. Prioritet.

Efter det i Henhold til Lovene af 1933 og 1937 opbyggede Kreditsystem ydes der Laan i 1. Prioritet til Driftskredit og til Andelsforeninger, inden for hver Afdeling med solidarisk Ansvar for hele Landet. Systemet er noget forskelligt fra vort, idet der opbygges større Reserver, dels i Form af en Art Andelskapital, dels i Henlæggelser.

Det er lykkedes Regeringen gennem dette System at bidrage til en meget væsentlig Rentenedsættelse. 1. Prioriteterne sælges i Dag til over Pari med en Rente paa 3 pCt., hvilket vil sige, at Landmændene betaler 4 pCt. og for Driftskredit 5 pCt. Desuden har Staten ydet betydelige Tilskud til Rentenedsættelse, saaledes at Renten paa alle 1. Prioriteter siden 1933 kun har været $3\frac{1}{2}$ pCt.

Organiseringen af dette centrale Kreditsystem maa ses i Relation til Wallaces Bestræbelser for at give Landbruget

en varig økonomisk og organisatorisk Magtstilling overfor de andre Erhverv.

Hvor er nu den omtalte Landbrugskorporation at finde i dette vældige Reformarbejde, der er sat i Gang. Jo, den findes, dels i selve Opbygningen af Tre-A-Lovens Administration, som er et fuldstændigt uafhængigt Organ, dels søges den opbygget gennem Opdragelse af Landmændene til Solidaritetsfølelse og til Forstaaelse af Nødvendigheden af at opfatte egne Interesser kollektivt. Dette søges opnaaet ved Agitation og Oplysning, dels af Landmænd selv mellem Kolleger, dels af hele Konsulentstaben, der er stillet i dette Arbejdes Tjeneste; Konsulenterne er bl. a. fødte Medlemmer af de lokale Reguleringsnævn. Wallace har lagt meget stærk Vægt paa at decentralisere Reguleringsarbejdet, at faa det ud fra Kontorerne til de praktiske Landmænd for at opdrage dem til at forstaa, hvorom det hele drejer sig, thi han er meget vel klar over, at Produktionsreguleringen, som den hidtil er gennemført, har været betinget af de store Statsbevillinger, der har været stillet til Raadighed, og med deres Bortfald vil der kun være den opbyggede Organisation, Selvdisciplinen og Solidaritetsfølelsen blandt Landmændene at falde tilbage paa.

I denne Forbindelse er det naturligt at gøre et Par Bemærkninger om Tre-A-Lovens Virkninger, selvom de er vanskelige at udrede, dels fordi den første Tre-A-Lov kun kom til at virke i $2\frac{1}{2}$ Aar fra 1933 til 1936, og den Lov, der blev sat i Stedet, oprindeligt var betydelig ringere, dels fordi Misvæksten fortegnede Billedet for en Række Afgrøder.

Man kan dog fastslaa saa meget, at det er overordentlig vanskeligt paa frivilligt Grundlag at gennemføre en saa indgribende Foranstaltning, som en Produktionsregulering i Landbruget er med dets udprægede individualistiske Indstilling og talrige Virksomheder. Særlig er dette fremtrædende, naar der er økonomisk Fremgang. I daarlige Tider har Landmændene derimod lettere ved at finde sammen. Dog maa man sige, at de i U. S. A. opnaaede Re-

sultater ingenlunde er nedslaaende, men viser, at Oplysning, Agitation og Selvdisciplin, eller om man vil, kollegialt Tryk kan føre langt.

Saaledes naaedes der faktisk med Reguleringen af Bomuld og Tobak gode Resultater, saa godt som hele Arealet af disse to Afgrøder tegnedes under Reguleringen, hvad der dog tildels skyldtes et Par Hjælpelove, der gjorde Tilværelsen ubehagelig for Dyrkere, der holdt sig udenfor, men ogsaa efter, at disse Love i 1936 var ophørt at virke, viste det sig muligt gennem Selvdisciplin at holde Dyrkingen indenfor rimelige Grænser — naturligvis mod Betaling for Undladelse af at dyrke de to Produkter.

For Hvede var Resultaterne derimod daarlige.

For Hvede var det saakaldte Basisareal 66 Mill. Acres, der tegnedes en Arealreduktion paa 13 Mill. Acres i 1934 og 7 Mill. Acres i 1935, men Hostarealerne blev faktisk 60 Mill. Acres og 66 Mill. Acres i de to Aar, det sidste Aar var der altsaa slet ingen Reduktion. Trods det, at ikke mindre end 80 pCt. af Hvedearealet var tegnet i Kontrakt, var de Dyrkere, der holdt sig udenfor Ordningen, i Stand til at udvide deres Arealer med 7 Mill. Acres de to Aar.

I 1936, 1937 og 1938 blev Stillingen endnu værre, i 1938 naaede man op paa det næsthøjeste Hvedeareal og maaske den største Host i Landets Historie, og dog var den overvejende Del af Hvedearealet inde under Regeringsordningen.

Nu er det maaske ikke helt fair at bedømme Tre-A-Lovens Virkninger udfra Resultaterne med Hvede, fordi denne Afgrøde især rantes af Misvæksten, og man derfor gav noget Slip paa Indskrænkningen af Hvedearealet, men alligevel viser Resultaterne i 1934 og 1935, at en uomgængelig Betingelse for en Regulerings heldige Gennemførelse er, at saa godt som hele Arealet er med.

I den i Aar vedtagne Tre-A-Lov har man naturligvis taget Hensyn til de gjorte Erfaringer, og den skulde have Udsigt til at virke mere effektivt, navnlig naar de meget store Bevillinger tages i Betragtning.

For Bomuld virkede Tre-A-Loven som nævnt tilfredsstillende, hvad Reguleringen angaar, men den har haft en uheldig Sidevirkning for Bomuldsdyrkerne. Det har nemlig vist sig, at den fastsatte Paritetspris er for høj overfor Verdensproduktionen, og dette har medført, at Bomuldsdyrkingen er blevet stærkt udvidet i andre Lande, at Amerikas Eksport er gaaet tilbage med $\frac{1}{3}$, og at Regeringen i Dag hænger paa Lagre, der betydeligt overstiger et Aars Host.

Dette er Erfaringerne med Gummi, Sukker og Kaffe om igen. U. S. A. beherskede i 1929 tæt ved 60 pCt. af Produktionen og 66 pCt. af Verdenseksporten i Bomuld, men nu er dets Andel i Produktionen faldet til 49 pCt. og i Eksporten til 55 pCt.

Selvom den rent landbrugspolitiske Lovgivning i U.S. A. som i andre Lande de senere Aar er traadt stærkt i Forgrunden, betyder dette ikke, at man har indskrænket den landbrugsfaglige Virksomhed, tværtimod er de landbrugsfaglige Foranstaltninger blevet meget stærkt udvidet. Det gælder paa Forsknings- og Forsøgsvæsenets Omraade, for Undervisning, Konsulentvirksomhed, Sygdomsbekæmpelse hos Planter og Dyr, Planteforædling o. s. v. Bl. a. er der i den sidste Tre-A-Lov givet en aarlig Bevilling paa 4 Mill. Dollars til Oprettelse og Drift af 4 Laboratorier for at finde nye industrielle Anvendelsesmetoder for Landbrugsvarer.

Der opstaar herved det paradoksale Forhold, at samtidig med, at man beskæftiger et talrigt Hold af dygtige Mænd for at rationalisere, billiggøre og forøge Landbrugsproduktionen, maa man sætte en omtrent lige saa talrig Stab til at finde Metoder, der kan afsvække Virkningen af de forstes Virksomhed, altsaa til at indskrænke Produktionen. Mennesket synes i vor Tid i højere Grad at have gjort sig til Herre over Naturens Kræfter end over de Kræfter, det selv har sat i Gang.

Det er en Selvfølge, at Minister Wallaces Landbrugspolitik med sit radikale, ja man kan sige brutale, Brud

med Fortidens Traditioner ikke er løbet stille af, men har mødt en voldsom Kritik fra hans politiske Modstandere. Udtryk herfor er de talrige Retssager, hans Lovgivning har medført, og som naaede sit Højdepunkt med Højesteretsdommen i Januar 1936, der erklærede selve hans Hovedlov ugyldig. Men ogsaa i Litteraturen foreligger utallige Indlæg for og imod hans Politik, ja den er allerede gjort til Genstand for Behandling i talrige bindstærke Værker.

Man angriber ham dels paa selve Principperne, dels for de opnaaede Resultater. Saaledes beskylder man ham for at have gjort Landmændene mere interesserede i at dyrke Regeringen end i at dyrke Jorden, og en staaende Formel er, at Landbruget har solgt sin Frihed for at opnaa Sikkerhed. Fra intet Hold ser man dog Forslag om at vende tilbage til den frie Produktions Vilkaar; det er utænkeligt, thi Planøkonomien er en Kendsgerning, og man diskuterer kun dens Grad og Metoder for dens Anvendelse.

Herom skal jeg til Slut anføre et Par Citater: Vice-Landbrugsminister *Wilson* udtalte i en Tale i Sommer, »at der synes at være en Tendens til at erstatte det tidligere Ideal om tekniske Fremskridt med økonomisk Sikkerhed. Den nuværende Situation og Udvikling medfører den uundgaaelige Anvendelse af Planøkonomi. Dette er virkelig ikke længere et omdisputabelt Spørgsmaal, det er en Kendsgerning, og Planøkonomi gennemføres i alle Lande, demokratiske og totalitære. Jeg tror, at selv en omfattende Planøkonomi er mulig indenfor det ægte Demokratis Rammer.«

En anden af Wallaces Medarbejdere, *Tolley*, udtaler: »Der er Folk, der mener, at det er forkert, at Landmænd samarbejder for at bekæmpe Virkningerne af odelæggende Priser. Disse Folk tror, at Kræfternes frie Spil med ubegrænset Konkurrence for Landbruget er tilstrækkeligt til at løse Problemet. Men selv om disse haarde Individualler ikke ved det, er Fremskridtets Tidevand gaaet dem forbi. De Dage er svundne, da det kan nægtes Landmæn-

dene at organisere sig for deres fælles Bedste, og hvor de er tilfredse med enkeltvis at kæmpe mod stærke Kræfter som Misvækst og økonomisk Sammenbrud. Det amerikanske Folk ønsker Regeringens Ledelse og Bistand ved Løsningen af Problemerne udenfor Landbruget, og det vil ogsaa støtte Landmændenes Bestræbelser for at erstatte Passivitet og Tilfældighed med stærkere forenet Anstrengelse.«

Endelig udtrykker Wallace selv Formaalet med sin Politik saaledes: »Jeg vil arbejde for et Program, der giver Landbruget den moralske, lovmæssige og økonomiske Ligestilling med, hvad Industrien har opnaaet gennem sin Organisering i Korporationer. Jeg mener, at man bedst kan opsumere Landmændenes og Nationens Ønsker i Ordene »Sikkerhed for Landbruget«, en Sikkerhed, der indbefatter Ideen om Lighed, thi uden Lighed kan Landmændene ikke opnaa en Sikkerhed, der er Navnet værd.«